

Vatan yagonadir, Vatan bittadir!

Surxon tongi

1935-yil 18-martdan chop etila boshlagan

surxontongi.uz

2022-yil
16-fevral
(chorshanba),
9-sor
(17784)

t.me/surxon_tongi

MA'NAVIYAT VIJDONI

Denovda bir inson bor, zehni o'tkir, so'zi qilich yanglig'keskir. Oldiga maqsad qo'ydimi, unga erishmasdan qo'ymaydi. Harakatchanligidan 80yoshida ham abjir. Ma'naviyati baland bu insonning g'ayrat-shijoati tufayli vohamiz adabiyoti, ijod bo'stoni, ma'naviyati tom ma'noda boyidi, desak mubolag'a bo'lmas.

Umrining har dami izlanish va harakat, har soniyasi ilm-ma'rifat, ma'naviyatga oshnolik ufurib turgan ijodkorni bugun nafaqat denovliklar, balki respublikada hamma biladi, ardoqlaydi, kezi kelsa, o'rnak ham oladi.

Denovda taniqli insonlar, samimiy va tajribali rahbarlar juda ko'p. Ammo negadir Denovga qadam ranjida qilgan ijodkor xalqi borki, hammasi Toshtemir akaga uchrashgisi, uni ko'rib o'tgisi, dildan suhabatlashgisi va maslahat olgisi keladi. Chunki bu inson har bir masalaga to'g'ri baho, to'g'ri yo'nalish beradi. Dono fikrlari, keng dunyoqarash, odamoxunligi bilan suhabatdoshini bir zumda dilini zabit etadi, beg'ubor va dilkashligi bilan darhol qadrondiga aylanadi.

Har bir joyning oqsoqollari, gap yetar odamlari bo'ladi. Toshtemir Turdiyev esa Denovning dono, oqil, ko'pni ko'rgan, har masalada "Yetti o'lchab, bir kesadigan", donishmandona yo'l-yo'riq ko'rsatadigan, bilimli, dunyoqarashi keng, fikrlash doirasini mukammal insonlaridan biri.

Umrining 60 yilini turli rahbarlik lavozimlarida o'tkazayotgan bu samimiy inson hamisha ezuq ishlarga bosh bo'lib yashayapti. Toshtemir Turdiyevning ishxonasiga kirsangiz,

hamisha mehmonlar bilan to'la bo'ladi. Ba'zi rahbarlar qabuliga ham buncha odam kirmaydi. Qaysi masala, qanday murojaat bo'lmasin, odamlar Toshtemir Turdiyev qabulidan mammun bo'lib chiqib ketadilar.

To'g'ri so'z, har masalada o'z fikriga ega oqsoqol bu inson hamisha adolatli munosabat bildirgan va aynan shu fazilatlari uchun ham kichik-katta lavozimlardagi barcha rahbarlar bilan uzoq yillardan beri ahil, inoqlikda ishlab kelayapti.

Toshtemir akaning ajoyib va o'ziga

xos shunday bir noyob fe'li borki, suhabatdoshi yoshi katta bo'ladimi, kichik bo'ladimi, "Buyugim", "Buyuk" deb murojaat qiladi. O'zi ham buyuk inson — Toshtemir Turdiev dan har bir kishi har qancha o'rnva ibrat olsa arziydi. O'ziga xos fazilatlari bu insonni chin ma'noda zamonomiz fidoyisi, qahramoni, ma'naviyatimiz darg'asi deyish mumkin.

Termiz davlat universitetida Respublika ma'naviyat va ma'rifat markazi Denov tumani bo'limi rahbari, "Do'stlik" ordeni sohibi, O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a'zosi, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan madaniyat xodimi, filologiya fanlari nomzodi Toshtemir Turdiyevning 80 yillik yubileyi tantanali nishonlandi.

Tadbirda viloyat hokimi To'ra Bobolov, Respublika

ma'naviyat va ma'rifat markazi rahbari, senator Minhojiddin Xojimatov, O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi raisi o'rinnbosari G'ayrat Majid, shuningdek, universitet o'qituvchilar, ma'naviyat va ma'rifat shaydolari ishtirok etdi.

Viloyat rahbari o'z so'zida: "Qariyb 60 yil umrini voha ma'naviyatini rivojlantirishga bag'ishlab, yuqori lavozimlarda faoliyat yuritib, yosh avlodning ma'rifati uchun jonkuyarlik bilan mehnat qilgan Toshtemir Turdiyevni bevosita ma'naviyat vijdoni sifatida qadrlayman. Faoliyati davomida 20 dan ortiq asarları, ko'plab publisistik maqolalar bilan adapbiyotda, ijoddha burilish qila oлган, 80 yoshida ham shijoatga to'la ijodkorni doimo e'zozlaymiz.

Prezidentimiz ham bugun nuroniyalarga, qolaversa, ijod ahliga g'amxo'rlik ko'rsatish, ularni har tomonlama qo'llab-quvvatlash borasida har birimizga ulug' yo'lni ko'rsatib berdilar. Bir inson uzoq yillar davomida bir tashkilotda, bir joyda qo'nim topib, jamiyat rivojiga hissa qo'shib faoliyat ko'rsatishining o'ziyoq o'rnak olsa arzigulik. Vohamiz ma'naviyatini rivojlantirishda hormay-tolmay

kelayotgan Toshtemir Turdiyevni chin dildan muborakbot etaman" deya ijodkoring mehnatlarini, o'ziga xos xususiyatlarini alohida ta'kidlab o'tdi.

Shundan so'ng, Respublika ma'naviyat va ma'rifat markazi rahbari Minhojiddin Xojimatov so'zga chiqib, Toshtemir Turdiyevning adabiyotga, ijodga qo'shgan hissasi haqidagi samimiy va hayotiy fikrlarini izhor etdi.

"Shunday insonlar borki, umr daftarni yaxshiliklar bilan, o'zining boy ma'naviy xazinasi bilan bezaydi. Toshtemir Turdiyev ham ham bundayin sharafga sazovor insondir" deya Minhojiddin Xojimatov ijodkorga yuksak baho berib, bugun ijod ahli u kishi bilan faxlanishini alohida ta'kidladi.

80 yillik yubileyini nishonlayotgan ijodkorga viloyat hokimining, Respublika ma'naviyat va ma'rifat markazining esdalik sovg'alari tantanali topshirildi. Zarbop to'nlar qutlug' yoshshi nuroniyning yeklalarini bezadi. Boshingiz omon bo'lsin, deya viloyat hokimi milliy o'zbek do'ppisini ma'naviyat darg'asiga tuhfa qildi.

Darhaqiqat, mehnatda suyagi qotgan, ijoddha pishigan, tashabbuskorligi bilan vohamizda o'rnak bo'ladijan inson Toshtemir Turdiyevning yubileyi o'ziga xos tarzda, ko'tarinkilik bilan o'tdi.

Adolat MO'MINOVA,
Ikrom AMIRQULOV,
(surat)

"Quyosh ardog'idagi yurt", "Denov tafakkur charog'lari", "Baxt qo'shig'i" kabi asarlari bilan el ichra tanilgan Toshtemir Turdiyev haqiqatda Denovning jonkuyar o'g'loni, fidoyi farzandi.

Umrini, bor shijoatini shu diyorga bag'ishlab kelyapti. Agar u kishiga Yaratgan qanot berganida ham faqat va faqat Denov ustida parvoz qilardi. Chin ma'noda ma'naviyat darg'asi bugun el ichra aziz.

Termiz shahridagi Matbuot uvida davlat boshqaruv idoralari axborot xizmatlari rahbarlari uchun Jamiyatda ochiqlikni ta'minlashda axborot xizmatlarining o'rni" mavzuiga bag'ishlangan o'quv-seminar tashkil etildi.

Boshqaruv organlari XOLIS AXBOROT uchun ochiqmi?

Unda axborot xizmatlari rahbarlari, xalq deputatlari Surxondaryo viloyati Kengashining axborot siyosati va davlat organlarida ochiqlikni ta'minlash masalalari bo'yicha doimiy komissiyasi hamda viloyat Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar boshqarmasi hamkorligida o'tkazilan seminarda so'nggi yillarda mamlakatimizda davlat organlari faoliyatining ochiqligini ta'minlash yuzasidan amalga oshirilgan islohotlar aholining axborot olish huquqini kafolatlab, mamlakatimizda yuz berayotgan

Xalq deputatlari Surxondaryo viloyati Kengashining axborot siyosati va davlat organlarida ochiqlikni ta'minlash masalalari bo'yicha doimiy komissiyasi hamda viloyat Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar boshqarmasi hamkorligida o'tkazilan seminarda so'nggi yillarda mamlakatimizda davlat organlari faoliyatining ochiqligini ta'minlash yuzasidan amalga oshirilgan islohotlar aholining axborot olish huquqini kafolatlab, mamlakatimizda yuz berayotgan

bilan bog'liq har qanday muhim jarayonda faol ishtirok etib, eng dolzarb masalalar bilan keng jamoatchilikni tezkor xabardor qilayotir.

— Dunyoda xolis, tezkor

axborotga ehtiyoj ortib

borayotgan hozirgi paytda axborot

xizmatlarining alohida o'rni bo'lishi

kerak, — deydi viloyat Axborot

va ommaviy kommunikatsiyalar

boshqarmasi boshlig'i Z.To'rayev.

— Shu jarayonda har bir davlat

tashkilotida ochiqlik va shaffoflikni

ta'minlash, ayniqsa, tashkilot

hayotidagi ishtiroki qanchalik muhim ekanini ko'rsatmoqda.

Seminarda "Daylat hokimiyatini va boshqaruvni organlari faoliyatining ochiqligi to'g'risida" gi O'zbekiston Respublikasi qonuni hamda sohaga oid boshqa qonunchilik hujjatlari ijirosi, tashkilotning rasmiy veb-saytini ochiq ma'lumotlar sifatida joylashtirilishi kerak bo'lgan ijtimoiy ahamiyatga molik axborotlar bilan to'ldirish va doimiy yangilab borish, axborot makoni monitoringini yuritish, ijtimoiy tarmoqlardagi sahfalari, mobil

yuzasidan komissiya a'zolari, mutaxassislar taklif va tavsisiylar bildirib, matbuot kotiblari zarur ko'nikmalarni shakllantirishga e'tibor qaratdi. Axborot xizmatlari tomonidan sifatli axborot va tahiliy materiallarni tizimli

va tezkor ravishda tayyorlash, mamlakatimizda olib borilayotgan islohotlarning mazmun-mohiyatini sodda tilda tushuntirish, axborot olishda mansabdor shaxslarning jamiyat oldidagi hisobdarligi, ochiqligi va mas'uliyatini oshirish zarurligi haqida so'z yuritildi.

messengerlarning kanallariga axborot joylashtirish, foto-video materiallarni tayyorlash, qator media-rejalar ijrosini ta'minlash, ommaviy axborot vositalari vakillari bilan hamkorlikda ishslash masalalari haqida atroficha fikr almashildi.

Mazkur yo'nalişlarda ishlarni yanada samarali tashkil etish

— Seminarda axborot xizmatlari xodimlarining yutuqlari va sohada yo'l qo'ilayotgan kamchiliklar chuqr tahlil qilingani ahamiyatli bo'ldi, — deydi Qumqo'rg'on tumani hokimligining axborot xizmati rahbari Nigora Jumayeva. — Tezkor va aniq dalillarga asoslangan xolis axborotga talab ortib borayotgan

o'rnak bo'layotgan axborot xizmati rahbarlariga viloyat Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar boshqarmasining tashakkurnomasi va esdalik sovg'alari topshirildi.

Xolmo'min MAMATRAYIMOV

SEMINAR

hozirgi paytda bu faoliyatimizni yanada takomillashtirishda muhim o'rinnatadi. Kundalik ishimizni samarali tashkil etishga ko'maklashadi.

Tadbirda aholiga mutazam, to'liq va tezkor axborot taqdim etib borish, barcha sohalarda amalga oshirilayotgan islohotlar jarayonini aholi o'tsida keng targ'ib etib, ish hajmi, sifati va samaradorligi bilan boshqalarga

ZARURGA ZARUR, NOZARURGA NE ZARUR?

Bugun fuqarolarga qaytarilmaslik sharti bilan subsidiyalar berilmoqda. Ammo bundan kimir to'g'ri, kimir noto'g'ri maqsadda foydalanishni ko'zlamoqda.

A slida esa ajratilayotgan subsidiya mablag'lari zamirida ehtiyojmandlarga ko'mak qolni cho'zish, ish boshlab olishiga yoxud sarson yurmasdan uy-joyga ega bo'lishida qulaylik yaratishga qaratilgan xayrli maqsad yetibdi. Ushbu mablag'lari kimadir uy-joy, uchun, yana kilmagadir asbob-uskuna, urug'lik mahsulotlari, tikuva mashinkasi, mehnat qurollarini, hunamandchilik buyumlari ko'rinishida ajratilishi. Xo'sh, bu harakatlar o'zini qay darajada oqlayapti.

UYIM UCHUN “UNNASHISH”DI

Yillar davomida uy-joyga muhtoj yashab, ijara yurish azobini tortayotgan, ehtiyojmand fuqarolarimiz uchun subsidiya asosida uy ajratilishi, besh yil davomida kredit to'lovlar uchun imtiozoqlar qo'llanishi — bu chinakam mo'jiday gap. Ammo uy-joy uchun subsidiya olishning ham tartib qoidasi bor.

Subsidiyalar — daromadi yuqori bo'lmagan shaxslarga ipoteka kreditlari asosida uy-joy sotib olishlari uchun boshlang'ich badal yoki kredit foiz to'lovlarining bir qismini qoplab berish maqsadida davlat byudjetidan qaytarib berilmaslik sharti bilan ajratiladi, — deydi Davlat xizmatlari agentligi viloyat boshqarmasi mutaxassis Bekzod Shametov. — Ushbu imkoniyatdan 18 yoshdan oshgan fuqarolar foydalanishi mumkin. Subsidiya asosida uy-joy sotib olishni istagan fuqarolar istalgan joydag'i Davlat xizmatlari markazlariga murojaat qilishlari lozim bo'ladi. Tegishli hujjalarni topshirilgach, arizachining murojaatini maxsus komissiya ko'rib chiqadi. Ushbu komissiya tarkibida tibbiyot birlashmasi, ichki ishlari bo'limi (boshqarmasi), moliya bo'limi, davlat soliq inspeksiyasi, aholi bandligiga ko'maklashish markazi, yer tuzish va ko'chmas mulk kadastri davlat korxonasi, tijorat banklari vakkili bo'lib, ularning bergan ijobjiy xulosasi bilan arizachiga subsidiya ajratiladi. Davlat xizmatlari markazidan subsidiya berish to'g'risida ijobjiy xabarnomani olgan talabgor xabarnomada ko'rsatilgan sotib olinishi mumkin bo'lgan uy-joyning yuqori qiyatidan oshmagan qiyatli uy-jojni ipoteka krediti orqali sotib olish bo'yicha qurilish tashkiloti bilan shartnomaga tuzadi.

O'tgan yilda subsidiya asosida uy-joy sotib olish yuzasidan 4 463 nafar fuqaro murojaat qilgan, ushbu murojaatlardan hududiy komissiyalar tomonidan o'rganilib, 2 286 tasiiga subsidiya ajratilishi to'g'risida ijobjiy xulosasi berilgan.

“ISH QUROLIM BOR ENDI”
Subsidiya pul ko'rinishida berilsa, Suni bir deganda sovurib, boshqa bir maqsad yo'lida sarflab yuborish ham hech gap emas. Shuning uchun ham aksariyat yoshlarga subsidiyalarni mahsulot yoki asbob-uskuna ko'rinishida ajratilishi belgilanganki, bu asosan, “Yoshlar daftari”ga kirganlarga ajratiladi. Ishsiz, uyushmagan yoshlarning muqim ish o'rniiga ega bo'lishi, o'z-o'zini band qilishi uchun asbob-uskunalar, urug'lik mahsulotlari ko'rinishida ajratilayotgan subsidiyalar ham yoshlar uchun anchayin qulaylik tug'dirmoqda. Deylik, boysunlik Ahliiddin Karomatov ham “Yoshlar

Adolat MO'MINOVA

</

Qumqo'rg'on tumanida 748 kilometr yo'l talabga javob bermaydi. Tumanda 9 436 nafar fuqaro ishsiz. O'tgan birligi ichida tumanda ajrimlar soni ko'paygan. Tadbirkorlar bilan ishlashda ularga yetarlicha yordam ko'rsatilmagan sabab tumandagi 115 ta tadbirkorlik subyekti faoliyatini to'xtatishga majbur bo'lgan. Ko'rribun turganidek, tumanda o'ziga yarasha muammolar mavjud. Biroq biz butunlay

boshqa mavzu — ta'limgiz haqida so'z yuritmoqchimiz. Ortda qolishlarga qaramay ta'limgiz o'sish, o'zgarish bor. Buni tumanlar kesimida oladigan bo'lsak, Qumqo'rg'on olyi ta'limga kirish ko'rsatkichi bo'yicha respublikada

maktab "sariq", shuningdek, qolgan 44 ta ta'limgiz maskani esa, ming afsuski, "qizil" maktablar sirasiga tushib qolgandi. Tuman uchun bu holat ta'limgiz ahvol yomonligini, o'qituvchilar sezizlarli

darajada ishlamayotganini, o'quchilarga yetarlicha bilim berilmayotganini anglatardi, aslida.

Yuzida qichivi bor qumqo'rg'onliklar orni oldirganday buni o'g'ir olishdi, albatta. Tuman xalq ta'limi bo'limi mudiri Nizomiddin Ismatov rahbarligida ta'limgiz tizimini isloq qilish, tezlik bilan "yo'l xaritalari" ishlab chiqqan holda ta'limgizda tub burilish yasashga kirishildi. "Yugurgan quruq qolmaydi",

deganlaridek, 2021-yil bu harakatlardan bo'y ko'rsatdi.

Natijada "yashil" maktablar 12 taga yetkazildi. 68 ta maktab "sariq" maktab maqomini oldi. Oltitasi esa "och qizil" bo'lib ro'yxatdan joy oldi.

Qumqo'rg'on tumani xalq ta'limi bo'limi ma'naviy-axloqiy tarbiya va bolalarni ijtimoiy himoyalash sho'basi rahbari Dilnoza Mo'minova bilan tumandagi maktablarda bo'ldik...

ko'chirishni maqsad qilgandim, — deydi Samad Xoliyorov.

— Shuning uchun ham dars mashg'ulotlariga vijdonan yondashib, o'quchilar o'rniga o'zimmi qo'yib ko'raman, ularga biz o'qituvchilar yaxshi bilim bermasak, repetitorga pul to'lashga sharoiti yetmaydi. Faoliyatimga besh yil bo'layotgan bo'lsa, shu kunga qadar 20 nafar o'quchim o'qishga kirdi, 12 nafar o'quchim fan olmaliyatlardan yuqori o'rinalni egalladi.

Ta'limgiz sifati va samaradorligi bevosita ta'limgiz maskanida faoliyat olib borayotgan o'qituvchilarning mahoratiga va erishayotgan yutuqlariga bog'liq. — 2002-yildan buyon shu maktab bilan faoliyatim chambarchas bog'langan, — deydi maktabning ma'naviy-ma'rifiy ishlari bo'yicha direktor o'rinososari Xolmirza Muhiddinov.

— Ta'limgiz muassasamizda tadbirlar, to'garaklar, dars mashg'ulotlari montazam va sifatli o'tilishi jiddiy qaraymiz. BirORTA o'quchining bo'sh vaqtli bo'lmasligiga tirishamiz. Kitob o'qishiga juda katta etibor qaratganimiz. Kitobxonlik kechalarida bolalarning mustaqil fikrlashi, oldiga maqsad qo'yib harakat qilishida o'qituvchilarimiz bevosita mas'ul.

2020-yilda "sariq" maktab, deya e'tirof etilgan mazkur ta'limgiz muassasasi o'tgan bir yil davomida anchayin o'zgarishlar, yangiliklar bo'ldi. Olyi ta'limga kirishidan tashqari, boshqa yo'naliishlarda ham maktab ilg'or. Bir o'quchchi respublika bolarlari ijodiyoti festivalida ishtirok etib, san'at yo'naliishida yuqori natija qayd etdi. O'z-o'zidan rivojlanish, oldinga

“QIZIL” MAKTAB TAMG' ASIDAN QUTULIB...”

Yosh avlod-nning ta'limgizda olishi, yaxshi bir natija ko'rsatishi uchun ham, avvalo, yetarlicha sharoit, va e'tibor zarurligni biz Qumqo'rg'on tumanidagi 53-umumta'limgiz maktabi misolida ko'rdik, guvoh bo'ldik.

— Siz olyi ta'limga kirish, ta'limgiz sifati haqida gapirasiz, bundan ikki yillar oldin na atrof o'ralgan, na sinfonialarda tayinli jihoz bor edi, texnik vositalar yetarlicha emasdi, — deydi maktab direktori Abdurahmon Toshmurodov. — Yog'ingarchilik kunlarda-ku hamma joy loy bo'lib, maktabga kirib-chiqish ham qiyin kechardi. Ketma-ket bir necha yil maktabning birortaga ham o'quchisi olyi ta'limga kira olmaganidan keyin meni ushbu maktabga 2021-yilning apreliida rahbarlikka tayinlashdi. Xalq ta'limidagilar: "Sizning tajribangiz bor", deya ishonch bildirishdi. Ham ishonchni oqlash, qolaversa, maktab partalarida o'tirgan qorako'zlarining keyingi taqdiringa bevosita o'qituvchi sifatida javobgarlikni his etib, buni uddalashim kerak edi. Rus, ingliz tili darslari vakantda turardi, mutaxassis yo'qligi sabab o'quchilar bu fanlarni o'zlashtirmay qolaverган. Bu kabi muammolarni bartaraf etish, qolaversa, "qizil maktab" tamg'asini olib tashlash uchun, avvalo, jamaoa bilan ahillikda ish boshladik. Psixologini yonimga olib, u bilan "yo'l xaritasi" ishlab chiqdik.

53-maktab ta'limgiz sifatini ko'tarish, munosib ish tartibini tashkil etishga muhitoj bo'lib turgan bir paytda, maktab deyishiga og'iz uyaladigan, eski imoratlar, to'kilishdan nari-beri bo'lib turgan devorlar, yamoqchiga yaxshigina ish bo'lguqlik dollar maktabni bezardi. Tashabbuskor va tajribali pedagog rahbar qilib tayinlangani ham, tuman hokimligining moliyaviy ko'magi ham maktabning moddiy-teknik bazasi yaxshilanishiga, qayta ta'mirlanib, zamonaqiy qiyofa kasb etishiga sabab bo'ldi.

Maktab jamoasingin jipslashib, "ta'limgiz dargohining atrofi yaydoq" dan bo'lib turmasin, devor bilan o'rab olaylik" degan maqsadda boshlagan loyihasi amalga oshishida o'tgan yilgi "Ochiq byudjet" tashabbusli jamg'armasi qo'l kelidi. Ko'p ovoz to'plab, 200 million so'm yutib olgan maktab jamoasi atrofni devor bilan o'rashdi. Sport zali qayta ta'mirdan chiqarildi.

Maktabga birinchini toifali o'qituvchilarni jalb etish, boshqa viloyatlardan malakali ustoz-murabbiylarni taklif etishga Abdurahmon aka bosh-qosh bo'ldi. Samarcandlik Mahliyo Mahmanova, narpaylik Faxriddin Ro'ziyevlar ham bugun maktabning istiqboli uchun jon kuydirayotir.

— Ayini paytda maktabda 30 nafar pedagog faoliyat olib borayotgan bo'lsa, boshqa viloyatlardan kelgan o'qituvchilar maktabga kelib ishlay boshlagach, ta'limgiz sifatida juda katta o'zgarish bo'ldi, deb bemalol ayta olaman, — deydi direktor.

— Maktabda ilgari 800 dan ortiq o'quchivchi tahsil olgan bo'lsa, sharoit va ta'limgiz natija bo'lavermagach, o'qituvchilar boshqa maktablarga ketib qolishgan. Ayni damda 267 nafar o'quchimiz bor. Sharoit yaxshilandi, ammo hali ham zamonaqiy sinfonialar, multimedia vositalari, kompyuterlar bilan to'laligicha ta'minlay olimiz yo'q. Bu ham kelgusidagi

23-o'rinni band etib, o'sha siz-u biz bilgan mashhur Qorako'l tumani bilan bir xil natijani qayd etgani ham ko'rsatib turibdi. Bugungi kunda Qumqo'rg'on tumanida 83 ta maktab, ikkita ixtisoslashtirilgan maktab-internati faoliyat ko'rsatmoqda. Shuningdek, ushbu ta'limgiz muassasalarini bitiruvchilarining olyi ta'limga kirish ko'rsatkichi jihatidan maktablar "yashil", "sariq" hamda "qizil" ga ajratilgan. 2020-yilda atigi beshta maktab "yashil", 33 ta rejalarimizda bor.

"Yugurgan yeldan o'zar" deganlaridek, 30 nafar bitiruvchining 6 nafari olyi ta'limga qamrab olindi. Shularidan bir nafari Yaponiyada tahlil olib baxtiga mayussar bo'ldi.

Yillar davomida hech bir natija ko'rsatmasdan kelayotgan 53-maktabda faoliyat boshlab, ta'limgiz yangilik qilaman, degan maqsad bilan ilk faoliyatini shu maktabda boshlagan Isomiddin Norboyev ona tili va adapiyoti fanidan o'tgan yilda uchta o'quchisi olyi ta'limgiz muassasasi talabasi bo'lib turganidan biroz qoniqish hosil qilindi. Bilmil zo'r, natijaliga yaxshi, boshqa biror ilg'or maktabda ham ishlasa, tezroq yuqori natija ko'rsatishini ham biladi, ammo u olisdan, ikki-uch texnikaga almashlab qatnasa ham shu maktabda faoliyat olib borishni tanladi.

— O'quchchi maktabni tamomlayotganda unga bilim berishni kuchaytirish har doim ham ko'zlangan natija beravermaydi, — deydi Isomiddin Norboyev. — Shuning uchun ham bitiruvchi sinflar bilan bir qatorda 10-sinf o'quchilarini bilan birga to'garaklari yo'lga qo'ydim. Darsdan bo'sh vaqtimizda abituriyent guruhini tuzib, ish boshladik. Darsliklarni mukammal o'zlashtirishga harakat qildik. Dars mashg'ulotlari olib borayotgan o'qituvchilar faqatgina shu dars soati uchun belgilangan bilim bilan chegaralanmasdan, har darsning 15-20 daqiqasida sinf darsliklarni takrorlab, oldingi mavzular bilan birgalikda chuqurlashtirib olib borilsa, yaxshi natija beradi. Misol uchun, men o'quv markazida ham ishlayman. Bir yil davomida o'qitiladigan nutq uslublari mavzusini bir soatda o'tib yuboraman. Lekin darsliklarda u bir yilga mo'ljalab berilgan. Shuning uchun ham repetitorlar tayyorlayotgan o'quchilarida natija yaxshi bo'ldi.

Repetitorda tezkorlik, umumlashtirish, yuqori natija va bola munzatam ishslash bor. Bu tizimni maktabga qaytarish mumkin. Buning uchun o'qituvchining o'zida yuqori bilimsaviya bo'lishi, o'zi ustida tinimiz islanishi lozim. Bola bilan ishslashda erinmaslik kerak. Ana shundagina

2003-yilda Termiz pedagogika bilim yurti tomonidan Xolikova Sabohat Baxtiyorovnaga berilgan K 136633 raqamli diplom va ilovasi yo'qolganligi MA'LUM QILINADI.

2013-yilda Termiz bank kolleji tomonidan Sharipov Shohruh Irsirovichga berilgan K 3021275 raqamli diplom va ilovasi yo'qolganligi MA'LUM QILINADI.

2011-yilda Termiz bank kolleji tomonidan Mamatusayev Dostonbek Saydolim o'g'liga berilgan K 2118585 raqamli diplom va ilovasi yo'qolganligi MA'LUM QILINADI.

Termiz shahar YHXB RIB tomonidan Karimov Suhrob Sobirovichga berilgan O'ZR 3763071 raqamli talonga tegishli bo'lgan haydovchilik guvohnomasi yo'qolganligi MA'LUM QILINADI.

Maktabga birinchini toifali o'qituvchilarni jalb etish, boshqa viloyatlardan malakali ustoz-murabbiylarni taklif etishga Abdurahmon aka bosh-qosh bo'ldi. Samarcandlik Mahliyo Mahmanova, narpaylik Faxriddin Ro'ziyevlar ham bugun maktabning istiqboli uchun jon kuydirayotir.

— Ayini paytda maktabda 30 nafar pedagog faoliyat olib borayotgan bo'lsa, boshqa viloyatlardan kelgan o'qituvchilar maktabga kelib ishlay boshlagach, ta'limgiz sifatida juda katta o'zgarish bo'ldi, deb bemalol ayta olaman, — deydi direktor.

— Maktabda ilgari 800 dan ortiq o'quchivchi tahsil olgan bo'lsa, sharoit va ta'limgiz natija bo'lavermagach, o'qituvchilar boshqa maktablarga ketib qolishgan. Ayni damda 267 nafar o'quchimiz bor. Sharoit yaxshilandi, ammo hali ham zamonaqiy sinfonialar, multimedia vositalari, kompyuterlar bilan to'laligicha ta'minlay olimiz yo'q. Bu ham kelgusidagi

2020-yilda Termiz tibbiyot kolleji tomonidan Abdurahmonova Durdona Anvar qiziga berilgan K 5909885 raqamli diplom va ilovasi yo'qolganligi MA'LUM QILINADI.

2010-yilda Yangiariq qishloq xo'jaligi kasb-hunar kolleji tomonidan Qulsoatova Hislatoy Norquvvatovnaga berilgan K 174806 raqamli diplom va ilovasi yo'qolganligi MA'LUM QILINADI.

deganlaridek, 2021-yil bu harakatlardan bo'y ko'rsatdi.

Natijada "yashil" maktablar 12 taga yetkazildi. 68 ta maktab "sariq" maktab maqomini oldi. Oltitasi esa "och qizil" bo'lib ro'yxatdan joy oldi.

Qumqo'rg'on tumani xalq ta'limi bo'limi ma'naviy-axloqiy tarbiya va bolalarni ijtimoiy himoyalash sho'basi rahbari Dilnoza Mo'minova bilan tumandagi maktablarda bo'ldik...

yoxud tuman xalq ta'limidagi o'zgarishlar xususida

2021-yilda Qumqo'rg'on tumanidagi 67-umumta'limgiz maktabining 24 nafr bitiruvchisi olyi ta'limgiz dargohiga uchirish bo'ldi. Bir o'quchchi imtihon natijalariga ko'ra 100 foizlik natija ko'rsatib, Prezident grantini yutib oldi. Endilikda u birinchi semestr yakunidan so'ng Prezident stipendiyasini ola boshlaydi. Bu yilgi

jo'sh urib turibdi. Maktabning yana bir yutug'i, uning qoshida maktabgacha ta'limgiz muassasasi tashkil etilib, endilikda ta'limgiz maskaniga bog'cha ko'rgan bolajonlar ishtiyoqi baland holda kelishadi.

— O'zim oddiy oilaning farzandi bo'lganim, repetitoriga pul to'lab o'qishga qatnab yurgan kezlarimdayoq repetitorlikni, bolaga puxta bilim berishni maktab partalariga silish bo'lib qolmasligini, biror natijaga erishildimi, "yashil" maktab deya e'tirof etildimi, buning zamirida ulkan mehnat, tinimsiz harakat, yosh avlodning ertasi uchun tikilgan bilim va tirishqoqlik yotishini, jamoaving jipslik, yangilikka oshno yashash, ta'limgiz tizimida amalga oshirilayotgan islohotlarning vaqtida joriy qilinishi o'z so'zini aytishini va albatta, natija berishini bugun tumanda yorug' yuz bilan tilga olinayotgan 67-maktab misolida ko'rdik, guvohi bo'ldik.

2022-yilgi chaqiruv mavsumi boshlanganligi munosabati bilan 1995-2004-yillarda tug'ilgan chaqiriluvchilarni tuman va shahar mudofaa ishlari bo'limlariga murojaat etishlari so'raladi.

VILOYAT MU'DOFAA ISHLARI BOSHQARMASI

Adolat MO'MINOVA

Rassom Rashid To'shboyev ham qiyofalarni chizadi, yasaydi, qandaydir qorishqlar, yuz dettallariga qayta hayot bag'ishlaydi. Bu qiyofalar esa teatr sahnasida o'zining ikkinchi hayotida yashay boshlaydi. Izlanmasangiz, o'zingizni biroz qiyamasangiz, qiyofalar hech qanday ma'nou kasb etmay qoladi. Shunchaki chiroliyo badfurush ko'rinishini beradi, xolos. Bu esa ijodning o'lqani deyavering.

Rashid To'shboyevning rizq-u nasibasi viloyat qo'g'irchoq teatriga qo'shilganiga o'n yildan oshdi. Rassom yigit ustoz teatr bosh rassomi Bahodir Allayorovning etagidan mahkam tutib, ijod olamiga kirib kelganidan buyon qiyofalarni chizadi. Yuzlab, hatto minglab qahramonlar ana shunday izlanishlarning mevasidir.

Qo'g'irchoq teatri o'z nomi bilan sahnada qo'g'irchoqlar, ertak qahramonlari jonlanadigan, turli qiziqarli sarguzashtlari boshidan kechiradigan, ertaklar hayotga ko'chadigan makonga o'xshaydi. Bolalar, o'quvchi-yoshlar yaxshilikka yetaklaydigan ertak qahramonlari, mard va jasur hayvonlar qiyofasi, ajoyib dekoratsiyalar teatr jamoasining mehnatlari, izlanish va mashaqqatlari evaziga dunyoga kelgani borasida balki o'ylab ham ko'raslar. Ammo, bu aytgulik, maqtangulik jarayonlardir.

Avallo, ish spektakl uchun asar (ertak) tanlashdan boshlanadi. Rejissyor va bosh rassom asar senariysini o'qib chiqqach, dekoratsiya, qahramonlarni yaratish, uni sahnalashtirish borasida maslahatlashishadi. Chunki sahna asarining muvaffaqiyati ularning bir-birlarini tushunib olishlariga bog'liq. Shundan so'ng, bosh

“ULAR YAXSHI BILADI: KIM SAMIMIY, KIM AYYOR”

Qiyofa — inson qalbining oynasiga o'xshaydi. Og'riqlardan ingrangan, quvongan, xafalanganni ham qiyofa ko'rsatib beradi. Tuyg'ularning tarjimon u. Qiyofalar bilan ishlashtga, yangi qiyofalarni yaratishga bel bog'laganlar ko'chada, avtobusda, tadbir-u kechalarda ham qiyofalarni qidiradi, izlaydi. Ularyaxshi biladi kim samimiy, kim ayyor. Ijodkor ko'ngli esa aladamaydi. Suratlarida qiyofalar orqali samimiyatni, pokizalikni, qahr-g'azabni, ayyorlikni fosh etishni istaydi. Buning nechog'lik uddasidan chiqayotganini esa ziyorak tomoshabin, albatta, anglaydi.

bizning ishimizga xos emas. Aks holda ishlolmaymiz.

Suratlар chizilgach, jarayon keyingi bosqichga o'tadi. Qo'g'irchoq ustasi suratdagini tashqi olamga chiqaradigan tilsimli sehrgardek, suratdan ulgi oladi. Ya'ni, oq qog'ozdag'i yaratilqlar asosida qahramonni yasash jarayoni boshlanadi. Avvaliga loydan bosh qismini yasalib, gipsdan qolipi olinadi. Tayyor qolipdan yuz chiqariladi. Ya'ni qog'oz va yelim bilan qolipdan niqob olinadi. Bu ishda qo'g'irchoq ustasi Umar Suvonov bosh-qosh. Bu jarayon bilan birkalikda qo'g'irchoqning lab va ko'z qorachiqlari, qo'l va oyoqlari yoki boshmoqlarni ham yasab bo'yashni unutmaydi. Soch uchun maxsus parikyoki iplardan o'rmlar hosil qilinadi. Qiyofa niqobi tayyor bo'lgach, pardozlash ishlari boshlanadi. Tayyor qismlar bir butunlik hosil qila boshlaydi.

— Ichki mexanizm gabid deb ataladi, — deydi qo'g'irchoq ustasi. — Gabid bosh, qo'i, tanani harakatlantiradi. Avvallari ishimiz birmuncha oson edi. Qo'g'irchoqning qo'l va oyoqlari harakatlantardi, xolos. Texnikaning rivojlantangi bizning ishimizda ham oldinga siljish qildi. Qo'g'irchoq texnikasi murakkablashdi.

chizaman, o'ylyaman, chizaveraman. Erinchoqlik, toqatsizlik

SAN'AT FIDYOYLARI

Endi qo'g'irchoqlarimizning ko'zları harakatlanadi, gapirganda og'zi qimirlaydi. Bosh qismi ham ikki yonga burilishi mumkin. Buning bari gabidda mustahkamlanadi. Qo'g'irchoq texnikasini o'rganish uchun poytaxtdagi san'at institutiga bir oylik malaka oshirish kurslarida o'qib, bilimlarimizni bo'yitib ham keldik. Interneting ommalashgan esa ishimizni yanada rivojlantiriyapti. Internet orqali ham ba'zi texnologiyalarni o'rganib, amaliyotda qo'llayapmiz.

Mexanik qism joylashtirilgandan so'ng qahramon uchun mos liboslarni yaratish, tikish ishlari boshlanadi. Tikuvchilikda Sharbat Aymatovaga teng keladigani topilmaydi. Jamoani zeriktirmay chevar qo'llari ham birdeklar ishlayshtirilgan opa liboslari chiroli chiqishi uchun qo'shimchalar qo'shadi, bezaklar bilan boyitadi. Shogird qiz Zuhra Merganova hali yosh va qiziquvchan. Oyiisi Sharofat Jo'raqulova teatr xodimasi. Qizi Zuhrani tez-tez teatrga olib kelgani uchunni qizaloq ham shu dargohda ko'plarga qo'shilgisi keldi. Ayniqsa, qo'g'irchoq ustaxonasiidagi g'aroyib yaratiglarga maftun bo'ldi. Qanday qilib nafis matolarni bir-biriga ulab, ko'yaklalar tikkanini, usta akalariga

qo'shilib, qo'llarini loyga botirgancha qo'g'irchoq yasashga o'tib ketganini o'zi ham bilmaydi. Asosiyi, u ham mohir tikuvchi, qo'g'irchoq ustasi bo'lishni ko'ngliga tugib olgan. Jamoa kattalari ham yosh shogirdiga katta umid bog'lashgan.

Ha aytgancha, aktyorlarni aytmay sizmi, ular ham qahramonlari qanday chiqayotganiga qiziqqanidan ustaxonaga tez-tez kelib turadi, ba'zan yordamlashadi. Aytish kerakki, jamoadagilar rassom, faqat chizishi, tikuvchi tikishi, barcha o'z ishi bilan mashg'ul bo'lishi kerak degan qoida yo'q. Birini ishimi ikkinchisi davom ettiradi. Chizishni ham, yasashni ham eplashadi. Tikuv mashinkasini bersangiz, chevarlikning ham uddasidan chiqishadi.

Qo'g'irchoq ustaxonasida ishlar ana shunday har doim qizg'in kechadi. Ular bilan ancha paytdan buyon tanishdek, qadrondonlarigizdek his etasiz o'zingizni. Usta rassomlar ana shunday qalba yaqin bo'limganida edi, ularning qo'g'irchoqlari kutilgan mohiyatni o'chib bermasdi. Qo'g'irchoqlar ham, sahna dekoratsiyalari ham mana shunday mehr, g'amxo'rlik ostida yaraladi.

Sayyora ALLAYEVA

Hayoning chegarasi

G'o'zal xulqlar-ning onasi hayo ila iffatdir. Bir qizda agar hayo ila iffat bo'lsa, unda barcha yaxshi xulqlarjam bo'ladi.

Abdulloh ibn Umar raziyallohu anhudan rivoyat qilinadi: Rasululloh s.a.v ansorlari oldidan o'tayotgan edilar, bir ansoriy birodariga uyalishdan qaytarib nasihat qilib turgan edi. (Ya'ni juda qattiq hayoli bo'lma! O'zingga qiyin bo'ladi, deb). Rasululloh s.a.v "Buni o'z holiga qo'ygin. Chunki hayo

iymondandir", dedilar.

(Imom Buxoriy Muslim rivoyatlar, "Riyozus solihin").

Ibn Sino inson hayo to'g'risida shunday degan: "Insonda doim turadurg'on husn ila latofat hayo ila ibodur. Hayosiz yuz jonsiz jasad kabitdir". Abu Nasr Farobi esa inson o'zining

yaxshi odobi bilan baxtsaodatga erishishi mumkin, deydi. O'tgan asrimizning yirik ma'rifatparvarlaridan bo'lmish Abdulla Avloniy inson barkamolligi uning aqli, jismoniy sog'lomligida hamda odob

va xush xulqida, deb biladi. Abdulla Avloniy axloq - bu xulqlar majmuasidir, ammo yaxshi xulq o'z o'zidan paydo bo'lmaydi. Uning shakllanishi uchun ma'lum bir sharoit, tarbiya kerakligini

aytdi. Tarbiyaning bola kamolotida tutgan o'rni to'g'risida shunday deydi: "Temirchining bolasi tarbiya topsa bo'lar olim, Buzilsa xulqi, Luqmon o'g'li bo'lsa ham, bo'lg'usi zolim!" Yuqoridaqgi fikrlardan

kelib chiqib, odob - millatimiz ko'rki, hayotimizning mag'zidir, degan xulosaga kelish mumkin.

Imomiddin BOBOQULOV

JAMIYATNING OG'RQ NUQTASI ALAMZADA

Alamzada odamni kuzatganmisiz? Unga nohaqliq qilganlari uchun hamma narsadan norozi kayfiyatda yuradi. Bunday odam faqat nolishdan tashqari, uni kemirayotgan alamini bosish uchun hammaga nishini suqib ko'radi, aybni boshqalardan qidirishga o'tib ola.

Tasavvur qiling, hovli joyini ham garovga qo'yib, tadbirkorlikni boshlagan, ammo kreditni o'z vaqtida ololmay kasodga uchrangan kishi qanaqa holatda yuradi? Qaysidir shifokorning uquvsizligi, mahoratsizligi uchun xotini vafot etgan er-chi? Buning ustiga, vrachga bor-yo'g'i hayfsan berilgach, ernoq alamini sovutib bo'ladi?

Ho'l-u quruqqa qo'shilib, ishidan nohaq ketib qolgan yoki qamalib

ketgan begunoh kimsalar hayotdan rozi bo'ladi, jimgina yuradi, deb o'ylaysizmi? Nafsi o'pqon ochgan porox'a direktorning dastididan ishsiz, maoshsiz, yetim bolalari och-nahor, yupun qolgan himoyasiz yolg'iz ayol-chi? Sanayversangiz, sanog'i tugamaydi bunday alamzadalarning. Ularning aksari iqtidori, ilmiga yarasha ish, daromad topa olmagannlar. O'tamiyona odamlarning hamma narsaga erishishi ularga alam

qiladi. Xo'sh, bularning kelib chiqish ildizi jamiyatdag'i to'racilik, korrupsiyaning avj olishi emasmi? Vaholanki, alamzadalarni jamiyatdag'i mana shunday illatlar paydo qilib qo'yadi. To'g'riqo'g'i, o'zimiz shakkantiramiz, sababchi bo'lamiz. Shuning uchun ham davlat rahbari eng avvalo, har bir tizim mexanizmini yangilashga urinayti. Afsuski, buni tushunish o'rniga, barbob qilayotganlar, ortga

sudrayotganlar ham bor. Bugun ijtimoiy tarmoqdag'i noroziliklar, mutasaddi rahbarlarga kelayotgan shikoyat maktublarining ham katta qismini o'zi istagan himoyani topa olmaganlardan ekanligini ko'ryapmiz. To'g'ri, hayot kurashlardan iborat. Yashash uchun har kim o'zicha, o'z holicha kurashadi. Unda ham g'olib, ham mag'lub bo'lishi aniq. Lekin, buning oldi olinmasa, boshboshoqlig avj olishi, jamiyatdan norozi kayfiyatdag'i odamlar, bir-biriga firib berib, iymonini yo'qotganlar ko'payib boraveradi. Alamzadolik odamlarni jipslashtirish o'rniga, bir-biriga dashman ko'zi bilan qarashga, hasadni keltirib chiqarishga va oqibatda jamiyatni rivojlanishdan orqaga tortadi. Xo'sh, unda buning chorasi nima? Nazarimda, alamzadalikning asosiy kushandas — bu oshkorlik. O'qishda, ishda — hamma yerda

ochiqlik ta'minlangani sari alamzada odamlar kamayib boradi. Chunki adolatli bo'lishi uchun ham oshkorlik bo'lishi kerak. Oshkora, hammaning ko'z oldida ko'rini turgan holatni boshqachasiga, kimningdir manfaatiga moslab "bichish" qiyin kechadi. Yolg'on, ko'zbo'yamachilikka o'z-o'zidan barham beriladi. Buni eng quy bo'g'irlardan: oilamiz, korxonamiz, mahallamiz, jamoamizdan tortib, katta tashkilotlar, davlat organlari, mansabdorlarga qo'llash lozim. To'g'ri, davlat rahbari boshlab bergan ochiqlik siyosati anchamucha muammolarni hal etishga yordam berdi. Biroq, hali ko'zlangan darajagacha borilgani yo'q. Hali ham monopolianing yo'qolmayotgani, quiy bo'g'irlardan ham noqonun yoldi-berdilarning arimayotgani buni ko'rsatib turibdi. O'zgaga sitam yetkazish dinimizda ham qoralanadi. Sa'diy Sheroziy aytganidek: "Solmagil zaiflar diliga alam,

Feruza RAHMONQULOVA